

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 48 - 2025 nr. 1

Beleef de natuur

Kopij voor blad 48-2
Graag uiterlijk 20 mei 2025
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Kijk voor het landelijk IVN op: www.ivn.nl

Uitgebreide informatie over IVN Laarbeek vind je op de website www.ivnlaarbeek.nl

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site. Kijk ook eens op onze Facebook-pagina:

www.facebook.com/IVNLaarbeek

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in jouw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steun je onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl

Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
Maart 2025 nr. 48 - 1

www.ivnlaarbeek.nl
www.facebook.com/IVNLaarbeek
www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:

Voorzitter: Han Konings
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 06 14 754 080

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Peter van Leuken
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
Bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 515 303 547

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Inge van Vonderen

Redactie:

Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Inhoud

- 2 Colofon / Inhoud / Van de Redactie
- 3 Van de bestuurstafel
- 4 Coördinator Kieknou / Kruisbloemigen
- 5 Perdix perdix, de patrijs
- 6 - 7 Werkgroep Natuurbeleid
- 8 In Memoriam
- 9 Coördinator Ortolaan / Voorjaar
- 10 - 11 Wat voorn vis en welke amfibie?
- 12 - 13 De jonge natuuronderzoekers
- 14 - 15 Nationale Vogeltelling voor basisscholen
- 16 Plantaardig koken met Marrit
- 17 Workshop Kransen vlechten / Wat eet een uil?
- 18 - 19 Diverse activiteiten met IVN Laarbeek
- 19 Lezingen in De Bimd
- 20 Agenda

Van de redactie

Een ledenblad maken is best een heel karwei. Wij, redactieleden, doen dat met veel plezier. Het blad is bedoeld vóór de leden, maar het is ook een blad van de leden. Dat laatste gaat soms wat moeizamer.

De Bimd verschijnt eens in de 3 maanden. Dan is het fijn om de belevenissen, wetenswaardigheden en vooral ook kennis van [elke werkgroep](#) te kunnen lezen. Dat schept een band binnen onze eigen IVN-afdeling.

Voor al die kopij spreken we een deadline af, de datum waarna de redactie aan de slag kan: 20 februari, 20 mei, 20 augustus en 20 november. Soms spreken we af, dat het inleveren wat later kan, dan houdt de redactie een plek vrij. Maar als de kopij dan niet komt, ontstaat er een 'gat' in ons blad. Dat kan niet.

Is de bijdrage te laat bij de redactie, dan kan die helaas niet meer geplaatst worden. Daarom:

**Stuurt allen, alle werkgroepen,
uw waardevolle kopij
op tijd naar ons.**

Zo maken we er samen een lezenswaardig ledenblad van!

Zaal tijdens jaarvergadering 27-02-2025

Workshop 'Levende Tuin'

Deze workshop zal worden gegeven om verstening van tuinen tegen te gaan. Het initiatief gaat uit van wethouder Monika Slaets naar aanleiding van een mail van Bert Lemmens, waarin hij zijn zorgen uitsprak over de toenemende verstening. De Gemeente doet de organisatie, mensen van IVN Laarbeek voeren de workshop uit. Waar? Is nog niet zeker, in het gemeentehuis of in een van de dorps-huizen. **Datum en tijd volgen nog**

Verwarming De Bimd

Echt winter is het de afgelopen jaren niet geweest. Toch is de temperatuur in de Bimd niet altijd voor iedereen aangenam. Hieronder een korte uitleg over hoe de verwarming in de Bimd geregeld is: Er is een besturingssysteem voor de verwarming, waarop Ben kan instellen op welke datum en tijd er activiteiten zijn. Dit kan voor meerdere data en activiteiten tegelijk. In een berekening wordt de buitentemperatuur in beschouwing genomen, waarna de verwarming op tijd wordt ingeschakeld zodat de temperatuur bij het begin van de activiteit acceptabel is.

Krappe stroomvoorziening

Nu doet zich een probleem voor. De verwarming is puur elektrisch, met een aantal radiatoren. De stroomvoorziening is echter krap, waardoor we geen extra radiatoren kunnen plaatsen. Vooral in de kleine zaal is de radiator niet voldoende, zeker omdat daar de buitendeur regelmatig open gaat. De isolatie is bij de bouw goed bekeken en binnen de mogelijkheden zo goed mogelijk gemaakt.

Warmtepomp

Omdat we ook naar een energiezuinigere oplossing zoeken, zijn we bezig met een onderzoek naar de mogelijkheden van een warmtepomp. Een warmtepomp haalt energie uit de buitenlucht en verhoogt de temperatuur ervan. Grofweg geldt dat je met elke kW elektrische energie die je erin stopt, 3 tot 5 kW thermische energie het gebouw binnenhaalt, afhankelijk van de buitentemperatuur. Met de huidige radiatoren haal je per kW elektrische energie slechts 0,8 kW thermische energie, wat vaak niet voldoende is om de ruimte goed te verwarmen. We zullen de voor- en nadelen van een warmtepomp tegen elkaar moeten afwegen.

Voordelen warmtepomp

- Het stroomverbruik zal gevoelig afnemen.
- De verwarmingscapaciteit is met de huidige stroomaansluiting waarschijnlijk wel voldoende om het binnenklimaat aangenaam te maken in alle ruimtes.
- Deze energietransitie kan een voorbeeld zijn voor particulieren en verenigingen met eigen ruimtes.

Nadelen warmtepomp

- De buitenunits nemen ruimte in, deels op het dak.
- Ze zijn niet erg fraai, omdat ze vrij moeten staan om voldoende 'warme' buitenlucht aan te voeren en koude buitenlucht af te voeren.
- Ze maken tijdens het verwarmen een zoemend geluid omdat lucht door de unit wordt aangezogen middels een ventilator.
- Er zijn tevens binnenunits nodig die de warme lucht in het gebouw distribueren. Deze binnenunits zullen ook een zoemend geluid produceren en ruimte innemen.
- Er zal enige luchttransport binnen het gebouw plaatsvinden, waardoor stof door de ruimte kan worden verspreid. Dit zal meer zijn dan met de oude radiatoren.
- Omdat we geen water als transportmedium gebruiken bij de huidige radiatoren, kijken we eerst naar een systeem dat lucht-lucht gebruikt. Er moeten dan grote buizen aangebracht worden om de opgewarmde lucht van de buitenunit naar binnen te leiden.

- Een lucht-water-lucht-systeem neemt minder ruimte in het interieur, maar er zullen wel buizen zichtbaar zijn.
- Vloerverwarming zou ideaal zijn, maar is kostbaar. Bovendien zou de mooie, gladde betonvloer voorzien moeten worden van sleuven, en er zou vloerbedekking moeten komen die de warmte niet tegenhoudt.
- Omdat de distributie van de warme lucht veel buizenwerk vereist, moet er een oplossing gevonden worden voor de manier waarop de warme lucht goed van de buitenunits naar de binnenunits wordt geleid en over de ruimtes wordt verspreid, zonder dikke leidingen in het interieur te hangen.
- Er hangt een prijskaartje aan deze verwarmingsmethode. De hoogte hiervan zal in grote mate afhangen van de gekozen methode: een grote unit met distributiekanaalen of meerdere kleine units verspreid over het pand.
- Het onderhoud van zowel de binnen- als buitenunits is veel intensiever dan bij de huidige radiatoren.

Pilot starten

Als tussenoplossing kunnen we beginnen met een pilot voor de kleine zaal. Hier is het relatief eenvoudiger om via het dak de warmte naar binnen te brengen en deze aan het plafond naar beneden te sturen. Dit zou de ondercapaciteit van de huidige verwarming in de kleine zaal kunnen oplossen, en de aanschaf kan beperkter zijn. Zo kunnen we ervaring opdoen met warmtepompen bij de Bimd.

We zijn nog volop bezig met dit verwarmingsprobleem en met een klein clubje leden dit onderzoek gestart.

Als er onder jullie, lezers van de Bimd, actieve kennis en/of ervaring met warmtepompen is, schroom dan niet om dat kenbaar te maken. Positieve inbreng is altijd welkom.

Stuur een berichtje naar debimd@ivnlaarbeek.nl en we nemen contact met je op.

Jaarvergadering 27 februari 2025

Zo'n veertig belangstellenden waren naar De Bimd gekomen. Er waren enkele bestuurswisselingen. Aftredend waren de penningmeester Marjolein Manusev en bestuurslid Ben van Noordwijk. Peter van Leuken werd tot nieuwe penningmeester gekozen. Inge van Vonderen, die eerder al penningmeester was, werd tot bestuurslid gekozen. Secretaris Marleen Verboven had een duidelijk verslag van het jaar 2024. Zij kondigde aan volgend jaar te willen stoppen als secretaris. De kascommissie onder leiding van Hein Maas, die vorig jaar nog zeer kritisch was, had nu lovende woorden voor de voortvarendheid waarmee het bestuur de financiële problemen had aangepakt. Er werd dan ook decharge verleend. De redactie van De Bimd had wel grote moeite met het feit dat bedragen die niet bij het blad horen op die post waren geplaatst. Peter van Leuken zegde toe het te corrigeren. Bestuurslid Klaas Althuizen hield een heldere presentatie over de energiekosten waarvoor onze vereniging zich vanaf 2027 geplaatst ziet als de saldering verdwijnt. Hij gaf een overzicht over mogelijke kostenbesparing. De traditionele loterij besloot de avond.

Nieuwe Coördinator Kieknou

Marieke Bouwmans (voor) en Ineke Groenendaal van fotowerkgroep Kieknou bezig met het fotograferen van allerlei kleine diertjes, plantjes, schimmeltjes in de mooie Natuurtuin De Bimd.

Marieke volgt Paul Colen op als coördinator van de fotowerkgroep Kieknou. Paul, bedankt voor jouw werk! Veel succes, Marieke!

Kruisbloemigen (Brassicaceae of Cruciferae)

Tekst
Anneke
Foto's
Kieknou

Wat smullen we toch het hele jaar door van de kruisbloemenfamilie. Zomer en winter zorgen ze voor vitaminen en mineralen op het bord. Rode kool, boerenkool, spruitjes, bloemkool broccoli. Ze maken supplementen uit een potje overbodig. In het voorjaar is de pittige smaak van de radijs heerlijk in een salade. Paksoi, koolrabi, raapstelen, rucola, ik kan nog wel even doorgaan met groenten uit deze familie.

Natuur vol van kruisbloemigen

De natuur is vol van planten uit de kruisbloemenfamilie. Het voorjaar zou lang niet zo mooi zijn zonder de velden en slootkanten vol pinksterbloemen. Ook het frisse lookzonder-look mag er zijn. Het geeft met zijn witte bloemen het donkerste pad een vrolijke uitstraling. Het herderstasje bloeit zelfs in de winter. Zijn vruchtjes hebben de vorm van de tassen die herders vroeger droegen. In de Middeleeuwen gebruikte men het al om zijn bloedstelpende werking. De kleine veldkers bloeit al in februari. Het kleine plantje met zijn witte bloempjes is een vergeten wintergroente. Het wordt vaak als onkruid uit de grond getrokken. En dat is jammer want het is in al zijn kleinheid van enorme schoonheid en bevat ook nog eens veel vitaminen.

Insectentrekkers

In de tuinen vind je tegenwoordig de meest exotische planten. Maar hoe mooi zijn de muurbloem, judaspenning en damastbloem niet? Ze zouden wat vaker onze tuinen mogen sieren. Ze trekken allerlei insecten aan. Koolzaad is ook al zo'n niet weg te denken kruisbloem. Het wordt vol- op geteeld voor de olie. Olie voor consumptie en voor brandstof.

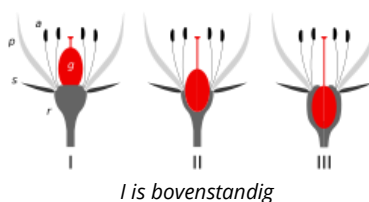
muurbloem

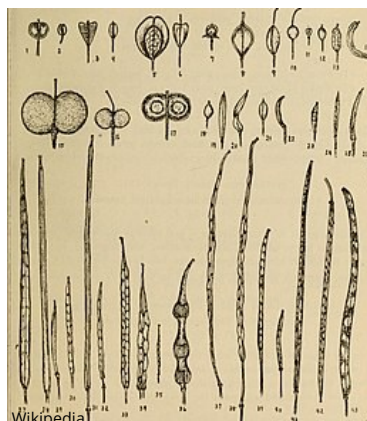
koolzaad

Hoe herken je de kruisbloemenfamilie?

De bloemen bestaan uit vier kelkbladen en vier kroonbladen. Meestal zijn er zes meeldraden waarvan er vier kort en twee lang zijn. De korte meeldraden staan tussen de kroonbladen in. De stamper bestaat uit een vruchtbeginsel, een korte stijl met een knopvormige of in tweeën gespleten stempel. Kruisbloemen hebben een zogenaamd bovenstandig vruchtbeginsel. Dat wil zeggen dat de vrucht boven de inplanting van de kelk- en kroonbladen staat.

De vruchten noemen we hauwen en hauwtjes. Hauwen zijn langwerpige vruchtjes en de hauwtjes zijn rond of eivormig. In de regel spreken we van hauwen als de lengte drie maal de breedte is. De bladeren staan alleen in een rozet, of in een rozet én verspreid aan de stengel. De vorm van de bladeren is heel divers. In de bloemen wordt nectar geproduceerd en dat trekt veel insecten aan. Kortom, de kruisbloemigen bieden ons veel.

Wikipedia

Hauwen en hauwtjes

Laten we ze
in ere 'hauwen'!

Beleef de natuur

Perdix perdix, de patrijs

Het voorjaar is begonnen. Voor vogels de tijd om voor nageslacht te zorgen. Ook de patrijs doet zijn best. Tussen half februari en half mei laat meneer zijn typisch kirkende baltsgeluid horen. Het liefst in de vroege ochtend- of avondschemering. We horen hem echter niet vaak meer. De vroeger zo veel voorkomende vogel van het platteland moet je nu met een lampje zoeken. Het aantal broedparen wordt in Nederland op circa 5000 geschat. Een afname van zo'n 95 procent ten opzichte van de jaren zeventig van de vorige eeuw. De patrijs staat dan ook op de Rode Lijst van bedreigde soorten.

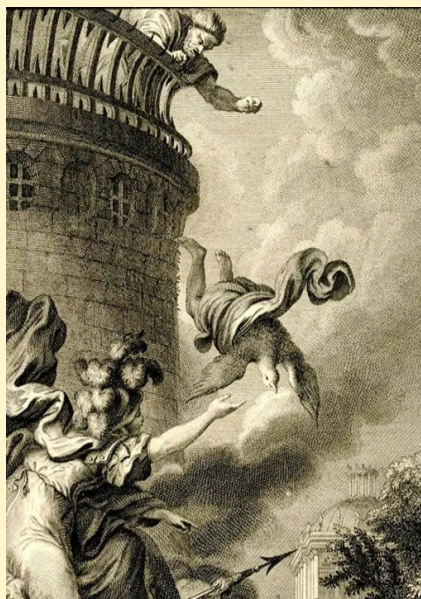
Wie kent de patrijs niet? Lange tijd was hij een algemeen voorkomende vogel van het boerenland. *Perdix perdix* is zijn wetenschappelijke naam. Een typische vogel uit de familie van de hoenders. Hij is ongeveer 30 cm groot, heeft een bolronde lichaam en een roodbruine kop. De patrijs is bepaald geen hoogvlieger, hij houdt het laag bij de grond. Zijn kostje scharrelt hij op een niet al te grote akker bij elkaar. En dan moet er wel een ruige rand zijn waar hij zich veilig kan verstoppen. Het nest ligt op de grond, mevrouw patrijs legt daar 13 tot 16 eieren in. De broedtijd is 25 dagen, na vijf weken zijn de jongen volwassen. De patrijs is een standvogel, dat wil zeggen dat hij ook in de winter in de buurt van het broedgebied blijft.

Wie naar de grootschalige akkers van tegenwoordig kijkt, die tot aan de slootrand bewerkt worden, snapt al gauw dat het hier voor de patrijs moeilijk overleven is. De afgelopen vijftig jaar is het aantal patrijzen in Nederland dan ook met 95 procent afgenomen, een dramatisch cijfer.

Biodiversiteit

In 2010, het Internationale Jaar van de Biodiversiteit, werden Nederlandse gemeenten gestimuleerd om een ambassadeursoort te kiezen. De bedoeling daarvan was om het grote publiek te betrekken bij het vraagstuk van de biodiversiteit. De gemeente Laarbeek koos voor de patrijs. De vogel zou extra aandacht krijgen. De gedachte was: als het de patrijs goed gaat, gaat het de andere boerenlandvogels ook goed. Er werden in de jaren daarop voor de patrijs drie kleine percelen ingericht met akkerranden, graan en struweel. Bij elkaar rond de 5 ha. Na 15 jaar kunnen we ons afvragen wat het opgeleverd heeft. De patrijs is nagenoeg verdwenen uit het Laarbeekse landschap.

Tekst Anneke, Foto's Kieknou

Perdix perdix, hoe komt hij aan deze naam?

De Latijnse naam voor de patrijs is *perdix perdix*. Hoe komt hij aan die naam? Voor het antwoord moet je naar de Griekse mythologie. Perdix was het neefje van de beroemde beeldhouwer en uitvinder Daedalus. Hij kwam bij zijn oom in de leer maar hij bleek al gauw veel slimmer. Hij vond de schaar, de zaag en de passer uit. Uit jaloezie duwde Daedalus Perdix van de Akropolis. Dat zag de godin Athena gebeuren. Nog voor Perdix te pletter viel veranderde zij hem in een patrijs. Zo werd Perdix een vogel die door de val bang werd voor grote hoogten en altijd vlak boven de grond vliegt. Daedalus werd met zijn zoon Icarus verbannen naar Kreta. Hij maakte vleugels voor zichzelf en Icarus en wist zo te ontsnappen. Icarus stortte echter in zee. Onze schilder Pieter Bruegel de Oude liet in zijn schilderij 'De val van Icarus' Perdix vol leedvermaak toekijken.

De werkgroep Natuurbeleid ofwel de Natuurbeleidsgroep is in 2020 gestart met als taak de visie en de doelstelling van het IVN in het oog te houden. Coördinator van deze groep is Han Konings.

Samenstelling

De Natuurbeleidsgroep bestaat uit: Han Konings (voorzitter), Ben van Noordwijk en Klaas Althuizen namens het bestuur en daarnaast Giel Jacobs, Jetske van den Berg en Monique Smit, die sinds juli 2024 de rol van secretaris van Antoinette van Wetten waarneemt. Marjolein Linssen heeft een initiërende en actieve rol gespeeld in de gesprekken met de werkgroepen, waarvoor wij haar als Natuurbeleidsgroep zeer erkentelijk zijn.

Taak Natuurbeleidsgroep

In februari 2024 is de taak van de Natuurbeleidsgroep, namelijk de visie en de doelstelling van IVN-Laarbeek in het oog te houden, nogmaals bekrachtigd. Om dit te kunnen waarmaken is direct contact met de werkgroepen wenselijk en noodzakelijk, zodat het gesprek hierover met elkaar kan worden gevoerd. In de gesprekken kunnen dan onderwerpen aan de orde worden gesteld die we vanuit de visie belangrijk vinden.

Contact met de werkgroepen

De gesprekken met vertegenwoordigers van de 19 werkgroepen hebben inmiddels plaatsgevonden en bleken zeer waardevol en gevarieerd. Coördinatoren en afgevaardigden van alle werkgroepen kwamen graag praten en vonden het fijn om gehoord worden. We hoorden bevoegenheid, trots en enthousiasme, maar ook dilemma's en zaken waar ze op dit moment tegenaan lopen.

Thema's

De thema's die bij elke werkgroep aan bod kwamen, waren: de ontstaansgeschiedenis, de organisatie, de rol van de coördinator, hindernissen en voortbestaan. Met name dit laatste thema was een belangrijk bespreekpunt. Uit het onderzoek naar de (actieve) vrijwilligers binnen het IVN door Marjolein Linssen kwam naar voren dat de gemiddelde leeftijd onder de groep vrijwilligers inmiddels (vrij) hoog is en dat verjonging noodzakelijk is om voortbestaan van de werkgroepen te garanderen. Marjolein is bij vrijwel alle gesprekken aanwezig geweest.

Aanpak noodzakelijke verjonging

Veel werkgroepen bleken nog niet zo 'bezig' met dit vraagstuk. Zolang alles lekker loopt en de werkgroepleden betrokken en actief zijn, is de blik meer op het hier en nu gericht dan op de toekomst. Tijdens de gesprekken werd dit besef wel aangewakkerd. Al brainstormend met de Natuurbeleidswerkgroep kwamen in elk geval enkele concrete ideeën naar voren:

- Leden werven middels ad hoc activiteiten zoals een natuurwerkdag.
- Cursussen organiseren.
- Activiteiten organiseren voor jongeren die jeugd-IVN ontgroeid zijn. Daar is nu niets voor: hoe zorg je ervoor dat de oudere jeugd betrokken blijft?
 - * Traject ontwerpen om ze (in kleine groepjes) mee te laten lopen met verschillende werkgroepen. Iemand zoeken die dat groepje onder z'n hoede neemt, liefst een jonger iemand die affiniteit heeft met deze doelgroep.
 - * Jeugdredactie erbij betrekken.

- Nieuwe mensen welkom heten, zorgen dat ze zich thuis voelen, dat ze gewenst zijn en gezien worden bij een eerste bezoek aan een werkgroep. Opvolging: vragen hoe ze het ervaren hebben. Belangrijk dat nieuwe leden kansen zien.
- Het zou wenselijk zijn als er één overzicht zou zijn van wat elke werkgroep precies doet. Op de website staat dit ook, maar dan moet je elke werkgroep afzonderlijk aanklikken.
- Enquête houden onder IVN-leden en in een later stadium eventueel Laarbeekbreed onder alle inwoners (via de MooiLaarbeekKrant). Er is in 2004 een enquête gehouden onder de IVN'ers van toen (door Bert Lemmens). Het zou interessant zijn om uitkomsten te vergelijken.

Rol van de coördinator

Een ander thema dat in de gesprekken ter sprake kwam was de rol van de coördinator. Er kwam een heel wisselend beeld naar voren. Sommige werkgroepen functioneren bijna als een zelfsturend team, maar er zijn ook coördinatoren die de taak als zwaar ervaren, als een te grote last op hun schouders. Tijdens de evaluatie van de gesprekken met de werkgroepen is de Natuurbeleidsgroep tot de volgende aanbevelingen gekomen:

- ♦ Iedereen binnen werkgroep medeverantwoordelijk maken en de verantwoordelijkheden spreiden. Hoe pak je dat aan?
 - * Gesprek openen binnen de werkgroep om probleem op tafel te leggen:
- ♦ Intervisie sessies met coördinatoren (max 4x per jaar):
 - * Wat is onze visie, structuur?
 - * Wat is onze taak als coördinator?
 - * Uitwisseling met elkaar; wat kunnen we voor elkaar betekenen.
 - * Bij meeste werkgroepen veel ervaring, kennis en kunde. Hoe dat zo te houden?

Plannen voor komend jaar

Samenvattend ziet de Natuurbeleidsgroep de volgende focuspunten om komend jaar mee aan de slag te gaan:

- ⇒ Beleid nieuwe leden: nieuwe vrijwilligers zoeken en ze zo te motiveren dat ze zich actief inzetten, betrokken raken en zich blijven binden;
- ⇒ Vaker 'losse' activiteiten organiseren;
- ⇒ Aan boord houden van de oudere jeugd door activiteiten te organiseren;
- ⇒ Het houden van een enquête onder de leden van IVN-Laarbeek;
- ⇒ Ondersteunen van coördinatoren: ervoor zorgen dat alle werkgroepleden samen die kar trekken.

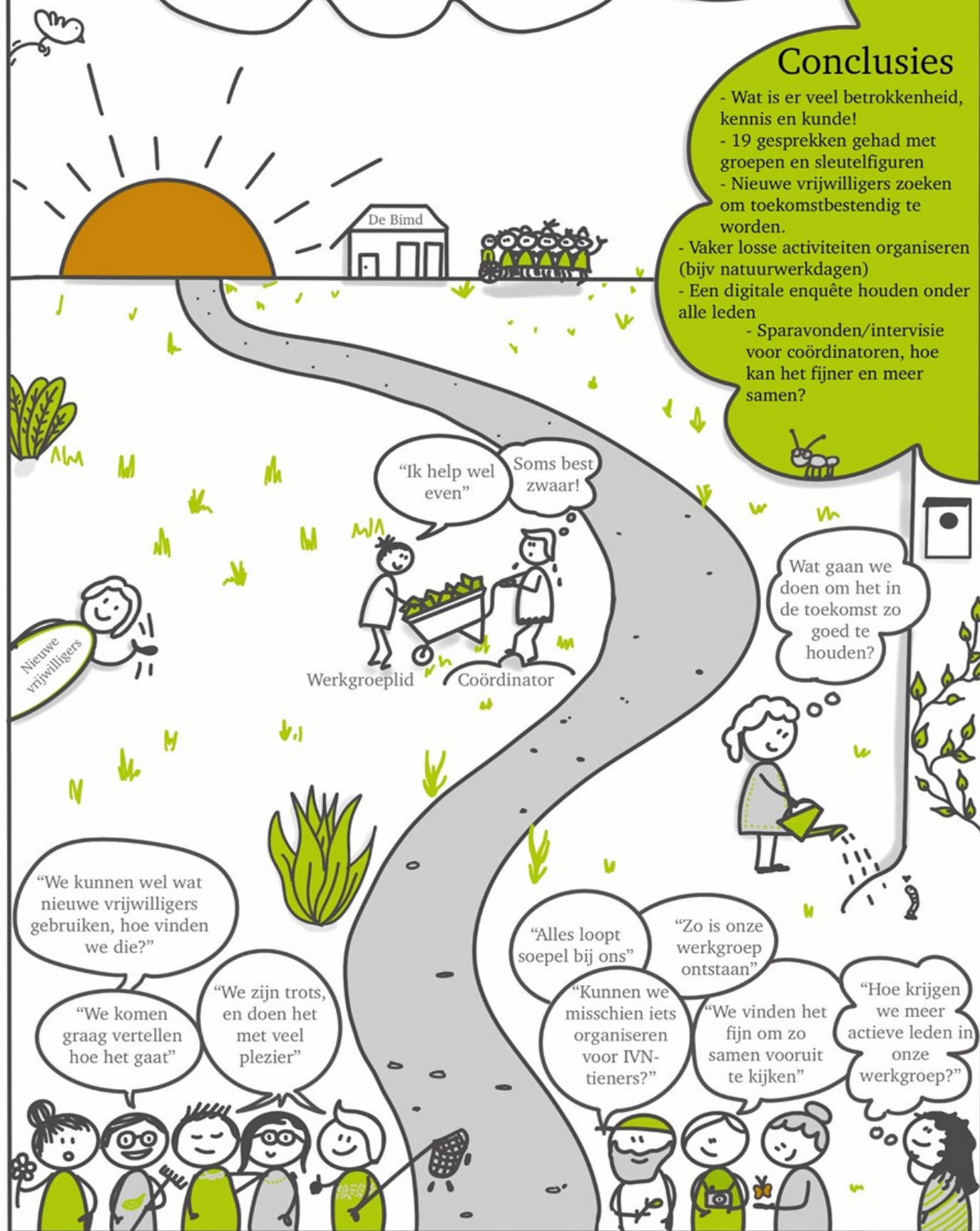
Wilt u meedenken met ons of hebt u behoefte aan meer informatie, mail dan naar jetske.vdberg@gmail.com

Gesprekken met werkgroepen, Natuurbeleidsgroep en Bestuur

Conclusies

- Wat is er veel betrokkenheid, kennis en kunde!
- 19 gesprekken gehad met groepen en sleutelfiguren
- Nieuwe vrijwilligers zoeken om toekomstbestendig te worden.
- Vaker losse activiteiten organiseren (bijv natuurwerkdagen)
- Een digitale enquête houden onder alle leden
- Sparavonden/intervisie voor coördinatoren, hoe kan het fijner en meer samen?

In Memoriam

*"wij zijn allen vonken van het goddelijk licht
de kosmos zonder begin of einde.
midden in de winternacht over Croyse dreven
wijst zij ons de sterrenpracht langs des hemels wegen"*

Ria Nooijen-Kokke: 1948-2025

Als je Ria voor de geest haalt, komt meteen haar stralend enthousiasme naar voren. Haar creativiteit. Haar gedrevenheid ook. Haar passie voor de natuur, die was onbegrensd. Door haar bevoegenheid en kennis kon zij anderen inspireren. Jong en oud. We kennen haar in die hoedanigheid als begeleidster van de jeugdafdeling (1987-2003).

Maar ook bij het gidsen kwam die kwaliteit goed van pas. Croy had daarbij haar bijzondere interesse en was haar voorkeursgebied. Bomen en landschappen hadden haar speciale belangstelling. Ze kon bevlogen vertellen over het ontstaan van de hoge dekzandgronden en de laagte van de Goorloop. Haar geliefde eik en een mooie es op Croy dragen een dichtelijk opschrift van haar. Daarbij kende ze de geschiedenis van kasteel Croy op haar duimpje. Ria had een geweldig geheugen en kon daar vrijelijk uit putten om belangstellenden te informeren.

Wie kent Ria niet van haar diverse kunstwerken die ze IVN schonk. Als afsluiting van haar gidsopleiding maakte ze een prachtige verjaardagskalender, in aquarel, van Croy. De poster voor het kikkerconcert is van haar hand en nog steeds in gebruik. Ze vormde twee kraanvogels van wilgentwijgen voor in de tuin van de Bimd. Haar schilderkunst is o.a. bij het Vlinderafdak te zien. Het stenen uiltje bij de ingang van het verenigingsgebouw toont haar goed getroffen beeldhouwkunst.

Ria richtte samen met anderen de vitrines in, binnen in het gebouw en buiten op het terrein. Met wat doeken en wat groen uit de tuin werd het al snel een sfeervol geheel. Ook de weidevogelgroep kon op haar rekenen als er Kievitsnesten moesten worden gemarkeerd of verlegd. Vond ze prachtig!

Wie kent haar niet van het poppenkastspel 'Kikker en Pad' tijdens het kikkerconcert. Ook daar werd, met een plank en wat doeken in de

deuropening van een opslagruimte, een heuse poppenkast gecreëerd. Samen met wat zitjes van boomstammen vormden dat het theater. Kikker en Pad had ze zelf treffend in elkaar 'gefrot'. Een jarenlang succes!

De uitvoering van de 'Nacht van de Nacht' voor kinderen kwam uit de koker van Ria. Geïnspireerd door de Vrije School wandelde Ria met kindjes en hun ouders door de duisternis van de Bimd, wijzend en verhalend over de sterren. Ze ontmoetten dan onderweg een kabouter die koekjes uitdeelde en een oud vrouwtje dat een lekker drankje brouwde. De wandeling eindigde weer bij het gebouw waar een warm vuurtje brandde. Gezellig!

Voor al haar vrijwilligerswerk in de Laarbeekse gemeenschap (o.a. voor IVN) werd Ria onlangs nog door de burge-meester koninklijk onderscheiden als lid in de orde van Oranje Nassau. Een terechte erkenning.

Ria kreeg een 'Ria-waardig' afscheid in een bomvolle kerk in Aarle-Rixtel. Naar haar wens waren er geen gekochte bloemen maar kwam het groen uit de natuur. Mossen, riet en sneeuwkllokjes sierden haar groene kist en het priesterkoor. Het kon niet mooier!

Met het 'Komt er mer in...' van Gerard van Maasakkers begon de meer dan twee uur durende dienst. Er werden herinneringen opgehaald en er werd gezongen. Onder het 'Halleluja' van Händel werd de kerk weer te verlaten.

We gaan haar gezellige aanwezigheid missen op wandelingen, lezingen en cursussen. En bij klusjes en festiviteiten van IVN. Maar vooral bij het mogen delen in haar kennis van één van haar grote passies, haar liefde voor de natuur!

Met respect en grote dank!

Rust zacht lieve, bijzondere, kleurrijke Ria.

Maria Biemans-Biemans

Gerard Arends: 1950-2025

*"Licht, liefde en vreugde
heb ik gekregen van jullie
Licht, liefde en vreugde
heb ik gegeven aan jullie"*

Gerard werkte mee in de bouwploeg van ons IVN, hij was een doener.

"Als je geen werk voor me hebt, ga ik wel naar huis, daar heb ik nog werk genoeg."

Soms leek hij erg stil en praatte hij niet mee, dan bleek zijn gehoorapparaat

niet te werken of was hij het vergeten in te doen.

Hij was van vele markten thuis en het maakte niet uit wat hij moest doen, als het maar nuttig was.

Een mooi voorbeeld is dat we met de bestrating bezig waren en er passtukken geslepen moesten worden. Het was gelijk zo van: "Dat doe ik wel want ik hoor toch niks meer".

En daar stond hij dan te slijpen, ver van ons vandaan in een grote stofwolk, maar toch met gehoorbescherming op om de stenen perfect pas te maken.

Jammer dat we je zo vroeg moeten missen, maar zo gaat dat in het leven.

Mogen de kleurrijke bloemen op je laatste reis een troost zijn.

Adrie Beekmans

Beleef de natuur

Wilma de Jong coördinator van De Ortolaan

Vogelwerkgroep De Ortolaan heeft een nieuwe coördinator. Jan Koot heeft het stokje overgedragen aan Wilma de Jong. Hij blijft wel lid van de werkgroep. Jan, veel dank voor wat je in de afgelopen jaren voor de vogelwerkgroep hebt gedaan.

Wilma stelt zich voor

Mijn naam is Wilma de Jong en ik woon in Lieshout. Ik ben al heel wat jaren lid van het IVN en heb in 2003 een gidsencursus gevolgd bij Hetty en Bert. Daarna ben ik lid geworden van de uilenwerkgroep en sinds een half jaar ook lid van de Vogelwerkgroep. Inmiddels ben ik met pensioen en vind ik het heel leuk om weer wat meer voor de natuur te kunnen doen. Nu ga ik Jan Koot opvolgen als voorzitter/coördinator van vogelwerkgroep De Ortolaan. Het is fijn om met een groep mensen je in te kunnen zetten voor de vogels.

VOORJAAR

door Dieny van den Heuvel

Volgens het KNMI is de lente begonnen 1 maart. Vroeger leerden wij op school dat de lente op 21 maart begon. Door de opwarming is alles in de natuur in zo'n korte tijd enkele weken vroeger. Zoals de dotterbloemen, *Caltha Palustris*, behorende tot de familie Ranunculaceae, waartoe alle boterbloemen toebehooren. Ik heb er wat lectuur op nageslagen o.a. het Verkade-album "Lente" door Jac. P. Thijsse, uit 1910. Toen kwamen dotterbloemen nog massaal voor in natte weilanden, zodat ze heel erg opvielen.

Citaat: *'Hele troepen kinderen tijgen dan ook uit om ze te plukken en bij bossen werden ze mee naar huis gebracht, meestal om te verwelken. Bezorgde mensen willen dit plukken tegengaan uit vrees, dat de dotterbloemen zullen worden uitgeroeid, maar hun angst is ongegrond. Er is geen enkele reden, waarom de kinderen deze mooie bloemen niet zouden mogen plukken. De plant schiet ieder jaar opnieuw uit zijn wortels, bovendien zouden de boeren er niet rouwig om zijn, als er wat minder dotterbloemen in hun hooiland stonden'*

Boterbloemen zijn giftig, dus begrijpelijk dat boeren niet moeilijk deden als kinderen ze plukten. Bloeitijd april, mei soms ook weer tegen de herfst. De laatste jaren zien wij de dotterbloemen soms al in januari, februari, na een zachte winter en die hebben we de laatste decennia vaak gehad.

Er zijn diverse soorten dotterbloemen; de bestuiving is ook meestal voor iedere soort anders.

Citaat: *'De eene bloem richt zich voornamelijk tot vliegen, een andere tot de vlinders, een derde tot hommels of bijen of tot alle. De bloemen die den wind gebruiken voor 't stuifmeeltransport kunnen geur en kleur ontberen, maar moeten flink aan den wind zijn blootgesteld, opdat die het stuifmeel er uit kunnen schudden en het gemakkelijk op de stempels kan deponeeren.'*

Een weetje dat ik niet wist. Maar we hoeven ook niet alles te weten en te doorgronden. Tijden veranderen en de natuur verandert mee. Mochten we vroeger armen vol bloemen plukken in het veld, nu durf ik amper nog een margriet te plukken langs de weg. Het grote verschil is natuurlijk wel dat er vroeger bloemen genoeg bloeiden in het veld en langs de zandpaden. Nu moeten we ze helaas inzaaien met meestal toch niet het verwachte succes. En de dotterbloem, de voorbode van de lente, gaat volgens de huidige lectuur sterk achteruit. Niet door het plukken door de kinderen, maar vooral door ons, grote mensen. Zoals overbemesting, pesticiden en intensieve landbouw. Geniet toch deze lente van de dotterbloem. In de Esperloop bloeit hij al volop. Ga daar eens wandelen en geniet van wat we nog wel hebben!

Wat voorn vis is dat en welke amfibie is dat die ik zie?

Een verslag naar aanleiding van de workshops 'Vissen' en 'Amfibieën' van de Waterwerkgroep, geschreven door Marcel Cox

Als waterwerkgroep Laarbeek zijn we normaal gesproken vooral in het veldseizoen actief vanaf maart tot en met oktober. We zijn dan 10 tot 12 keer op pad en doen dan onderzoek naar vissen en amfibieën in beken, sloten en poelen in Laarbeek en omgeving. Om de continuïteit en het enthousiasme voor deze mooie soortgroepen vast te houden hebben we besloten om deze winter ook 2 keer een activiteit binnen te organiseren. De afgelopen jaren hebben we enkele nieuwe leden mogen verwelkomen en daardoor was het programma voor de binnen activiteiten snel gemaakt. Een workshop vissen en een workshop amfibieën herkennen. Om meer mensen kennis te laten maken met en enthousiast te maken voor deze mooie soortgroepen, hebben we ook de IVN-leden van Laarbeek de kans gegeven om deel te nemen.

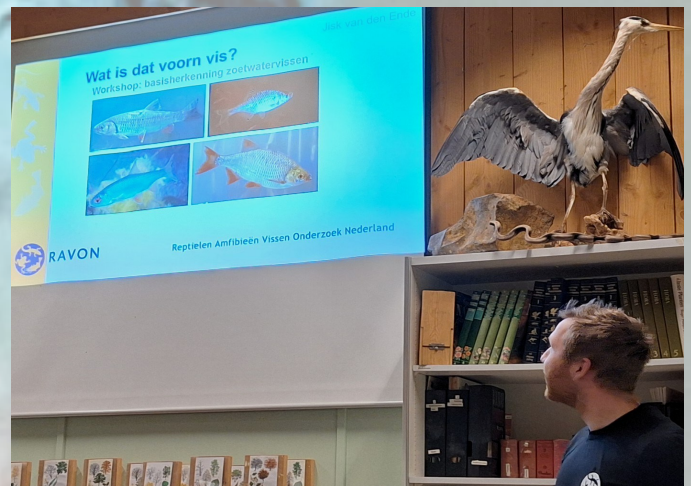

Wat voorn vis is dat?

Op woensdag 29 januari 2025 stond de eerste activiteit op het programma. Jisk van den Ende van RAVON, Reptielen Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland, nam met ons een duik in het diepe. Aan de hand van een mooie presentatie en enkele opdrachten werden we meegenomen in de wereld van de vissen. Hierbij kwamen o.a. de anatomie van een vis, de kenmerken waar je soorten aan kunt herkennen, de leefwijze en de verschillende soorten zoetwatervissen in Nederland aanbod en hun verspreiding binnen Nederland.

Wist je dat

- ♦ Een vis zich in het water oriënteert via het zijlijnorgaan. Bij alle vissen loopt over de zijkant van het lichaam een soort stippellijn, het zijlijnorgaan. Dat kun je enigszins vergelijken met een sonar die onderzeeërs gebruiken om onder water te navigeren. De zijlijn vangt trillingen in het water op en geeft de vis inzicht in de aanwezigheid van andere dieren (prooien en predatoren) en objecten zoals boten, andere vissen de oever en of waterplanten.
- ♦ Er in Nederland meer dan 80 verschillende zoetwatervissen voorkomen?
- ♦ De beste manier om een vis op naam te brengen is, door naar de stand van de bek, de stand van de vinnen en de vorm van de vinnen te kijken.
- ♦ Er in Laarbeek tot op heden door de waterwerkgroep 20 soorten zijn waargenomen waarvan 5 exotische vissen (invasieve exoten).
- ♦ Gemeente Laarbeek ook verantwoordelijk is voor het behoud van een zeldzame en beschermde vissoort: de grote modderkruiper.

Het was een interessante en leerzame avond. Enkele reacties van de deelnemers:

- Ik vond het een hele leerzame avond. Veel informatie voor een 'publiek' met naar mijn inzien, ongelijke kennis, ervaringen op dit gebied.
- De verscheidenheid aan namen van vissen, de soorten, hoe moeilijk het is de verschillen te zien, het verspreidingsgebied en alles wat de presentator liet zien en er over vertelde was heel interessant.
- Het is wel lastig om het geleerde in praktijk te brengen. Vissen herkennen lijkt me veel moeilijker dan vogels herkennen. Voor mij is basiskennis voldoende.
- De inhoud was zeer boeiend. Ik heb geleerd dat er nog heel veel te leren valt.
- De avond was leerzaam en ik ben blij dat ik erbij was.

Workshop Amfibieën herkennen

10 februari 2025
Bas Raaijmakers
Marcel Cox

Wat is dat voor een amfibie die ik zie?

Maandag 10 februari stond in het teken van de amfibieën in Nederland en specifiek in het herkennen van de soorten die in de omgeving van Laarbeek voorkomen. Bas Raaijmakers en Marcel Cox beide lid van de waterwerkgroep namen de deelnemers mee in de wereld van de kikkers, padden en salamander. De start bestond uit een korte introductie over het verschil tussen een amfibie en een reptiel. Een salamander wordt nog wel eens een hagedis genoemd en visa versa.

Een amfibie

Amfibieën zijn ook koudbloedige dieren, maar leven vooral in het water. Zij hebben een dunne huid en klieren om ze vochtig te houden. Amfibieën halen adem via de longen én via de huid. Amfibieën leggen hun eieren in water en hebben het water ook nodig om vochtig te blijven. Jonge amfibieën zijn meestal larven. Zij zullen pas na een tijd hun herkenbare vorm aannemen.

Een reptiel

Reptielen zijn koudbloedige gewervelde dieren met een geschubde huid. Ze leven vooral op het land en ademen via hun longen. Reptielen produceren zelf geen lichaamswarmte, waardoor ze afhankelijk zijn van de grondtemperatuur en stralingswarmte om hun lichaamstemperatuur te regelen.

Welke soort is dit?

Er werd stil gestaan bij de kenmerken van de soorten, uiterlijk eieren, larven, volwassen dieren en het leefgebied. Tussendoor werden de deelnemers uitgedaagd om aan de hand van enkele amfibieën op het scherm met zoekkaarten en boekjes de soort op naam te brengen. Als afsluiting was er een quiz met mooie prijzen. Hierin werd de opgedane kennis getest.

Wist je dat

- Nederland zestien inheemse amfibieën en 5 exotische soorten amfibieën kent: kikkers, padden en salamanders.
- In Laarbeek 9 van de 16 soorten door de waterwerkgroep zijn waargenomen: alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, heikikker, kam-salamander, kleine watersalamander, poelkikker en vinpootsalamander.
- Salamanders eitje voor eitje tussen een blaadje van een waterplant vouwen.
- De meeste amfibieën alleen tijdens de voortplanting in het water leven en de rest van het jaar op het land en daar ook overwinteren.

Ervaring deelnemer

Ik ben nog niet zo lang lid van de waterwerkgroep en ik kan nog heel veel over amfibieën leren. De workshop over amfibieën heeft daar voor mij echt aan bijgedragen!

Bas en Marcel hadden een mooie presentatie gemaakt over kikkers, padden en salamanders. Welke soorten komen er bij ons in de regio voor, wat zijn de verschillen en overeenkomsten?

Tussendoor zijn we zelf met behulp van foto's en vragen aan het denken gezet. Dat hielp om ons actief en betrokken te houden.

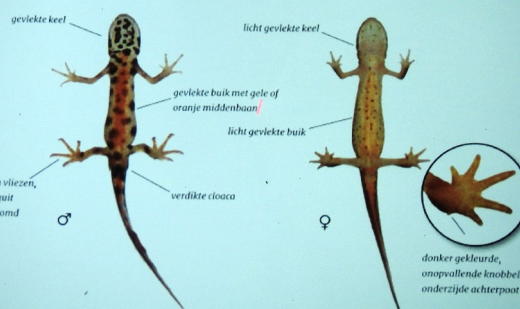
We sloten de avond af met een quiz over amfibieën. Met alle vragen goed beantwoord was Jac de terechte winnaar. Mijn score was een heel stuk lager... maar ik ging een stuk wijzer en enthousiast naar huis.

Bedankt voor een hele leuke avond!

Salamanders – Soorten Laarbeek en omgeving

Kleine watersalamander

kleine watersalamander

10-2-2025

Bron: van Hoof, P. & R. Creemers, 2023, fotoveldgids amfibieën, RAVON

24

Beleef de natuur

Tekst en foto's: Chris Janssen

Woensdag 11 december Mud-challenge

Op 11 december gingen we de Biezen in om diersporen te zoeken. Het grootste spoor dat we die middag gezien en achter gelaten hebben: een enorm modderspoor. Overal waar we liepen zakten we diep de modder in. Soms wel tot aan de rand van onze laarzen en natuurlijk af en toe net er over heen. Hier en daar een afdruk van een ree, wat wild-wissels en vraatsporen. Maar de aandacht van iedereen ging vooral uit naar het uitdagende modderpad, een echte 'mud-challenge'.

Voor de ouders was het ook een uitdaging om de auto schoon te houden toen ze de kinderen kwamen ophalen. Gelukkig hebben we de foto's nog!

Woensdag 8 januari Vogels de winter doorhelpen

Vogels hebben het soms moeilijk in de winter om voldoende voedsel te vinden. Op woensdagmiddag 8 januari hebben een 20-tal enthousiaste jeugd-IVNers hun steentje bijgedragen om vogels de winter door te helpen. Na een inleidende presentatie van Cees over trek- en standvogels, hebben we allerlei lekkernijen voor de vogels in elkaar geknutseld. Uiteindelijk werden alle linten met pinda's, besjes, vetbollen en dennenappels vol pindakaas aan een tak opgehangen. Mooi op tijd; de volgende dag ging het sneeuwen en kregen we veel bezoek van allerlei vogeltjes in onze tuinen.

Woensdag 12 februari 'Natte neuzen'

Op woensdagmiddag 12 februari stond een winterwandeling over de Molenheide nabij de Duivelsberg gepland. Een route van 3,5 km over heuvelachtige, smalle bospaadjes en langs de Schapengracht (een overblijfsel van een smeltgeul uit de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden). Onderweg uitleg gehad over de verschillende soorten naaldbomen, schuurplekken van reeën gezien en lekker zacht op een bed van haarmos (of sterretjesmos) gelegen. Op de Duivelsberg nog lekker even gespeeld en hutten gebouwd. Een bewolkte, maar droge, met 'natte neuzen' middag.

Tekst en foto's Marrit

December feestmaand

Het is de feestmaand, dus ook onze bijeenkomst zal feestelijk zijn. De kinderen kunnen kiezen uit verschillende opdrachten, die ze in kleine groepjes mogen gaan uitvoeren. Zo kunnen ze spelletjes doen en zijn er puzzels en kleurplaten. Ook kunnen ze testen of ze een kaars uit kunnen maken, door er 'lucht' op te gieten.

Rebus en wilgentakken

Er is een tocht door de tuin van de Bimd, die aangegeven is met lampjes. Tijdens de tocht moet een rebus worden opgelost. Binnen wordt er geknutseld met wilgentakken, waar mooie sterren van worden gemaakt. Ook kunnen de kinderen met een blinddoek om verschillende groenten proeven en raden wat ze aan het eten zijn. Dat gaat gepaard met herkenning, met vieze gezichten en sporadisch met een schreeuw van gruwel -komkommer is stiekem behoorlijk glibberig- gevolgd door het uitspugen van de groente.

De kinderen krijgen een zakje mee met wat koekjes, chocolaatjes en marshmallows die boven een vuurtje geroosterd kunnen worden.

Halverwege de avond is er warme chocolademelk en alcoholvrije glühwein. Al vinden veel kinderen die laatste niet zo'n succes. Maar dat maakt niet uit, de rest van de avond is dat wel!

Nationale Vogeltelling voor basisscholen in Laarbeek

Foto's basisschool 't Otterke

Vier leuke dagen als vrijwilliger

Ik had mij opgegeven voor de activiteit van vogelbescherming over de Nationale tuinvogeltelling. Scholen uit Laarbeek werden in ivn-gebouw De Bimd uitgenodigd om deel te nemen aan deze activiteit. Op 20, 21, 22, en 23 januari. Er was een vogelpresentatie op een groot scherm met uitleg over de tuinvogels. Daarna werd de groep in 3 groepen verdeeld. Groep 1 ging wandelen met een gids in de tuin bij het IVN. Groep 2 deed spelletjes over vogels. Groep 3 mocht vogelhuisjes versieren met allerlei materialen. Na 15 minuten werd er gewisseld met de groepen. Het waren 4 leuke dagen om als vrijwilliger hier aan mee te werken.

-Bedankt organisatie voor deze fijne dagen-

Henk Verbruggen

Wat was het toch een leuke dag!

Als eerste kregen we een leerzame presentatie. Het was goed georganiseerd. We mochten met een verrekijker vogels spotten. Daarnaast hadden we leuke spelletjes gedaan en door de geweldige presentatie wisten we alle antwoorden! Ook hadden we ons helemaal kunnen uitleven met het knutselen van de vogelvoederhuisjes.

Geschreven door Ryan Geboers en Jesse Jacobs

Wij vonden het superleuk omdat we moesten fietsen naar het IVN en daarna een PowerPoint kregen te zien over vogels. We hadden al groepjes gemaakt op school en met die groepjes hadden we de activiteiten uitgevoerd. De activiteiten waren vogelvoederhuisjes maken, een wandeling door het bos van het IVN om vogels te spotten en we hebben twee spellen gedaan: Raad de vogel en Wie ben ik met vogels. Wij vonden het superleuk!

Vriendelijke groet, Nikki van der Linden en Juul van Bree

Toen we bij De Bimd aan kwamen op de fiets gingen we luisteren naar een presentatie over vogels. Daar kon je de geluiden horen van de vogels en bekijken hoe ze eruitzien.

Toen splitsten we op in 3 groepen en wij gingen eerst buiten met de verrekijker vogels zoeken. Daarna gingen we het spel Verboden Woord met vogelplaatjes spelen en Wie is het. Ook mochten we vogelhuisjes maken voor op school. Als laatste ging er iemand vragen stellen over de vogels. Op de fiets terug naar school gingen we ook nog vogels zoeken.

Geschreven door Krijn van der Sanden en Milan Jans

Tekst en foto's basisschool Muldershof

Vervolg basisschool Muldershof

Het was een hele gezellige en leerzame ochtend op 23 januari.

Wij vonden het leuk om buiten vogels te spotten met de verrekijkers en om het vogelhuisje te maken met allerlei spullen die uit jullie eigen tuin komen. De spelletjes waren ook superleuk om te doen. We wisten nog niet veel van vogels, maar na deze leuke presentatie in de ochtend hebben we er toch een paar onthouden: een roodborstje, een winterkoninkje, een stadsduif, een grote bonte specht, een heggemus, een vink, een spreeuw, een gaai, boomkruipers en boomklevers. De geluiden van al die vogels kennen we niet zo goed, want sommige lijken wel een beetje op elkaar. We hebben ook zeker meegedaan aan de vogeltelling en wij hopen dat het met alle vogels goed gaat. We hadden het niet zo leuk verwacht, maar het was toch superleuk! De vogelhuisjes hebben we opgehangen bij ons op het schoolplein. De opgezette dieren vonden we supercool. De mensen waren ook super beleefd.

Groetjes Bo van Stiphout en Nona Goossens

Nationale Vogeltelling voor basisscholen in Laarbeek

Het was een leuke ervaring en het was goed geregeld. Ook was het leuk dat we veel zelf mochten doen en maken. Veel van de dingen die ze gebruiken komen uit de natuur.

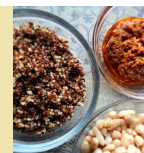
Op het begin lieten ze een powerpoint zien waar alle vogels op te zien en te horen waren. Daarna gingen we in groepjes verschillende dingen doen. Het eerste groepje ging voederhuisjes maken voor op onze school. De andere groep ging spelletjes doen over vogels en de laatste ging de natuur in om vogels te zien. Je kreeg bij het vogel spotten een verrekijker en dan kon je het beter zien. Binnen kon je ook dieren zien die opgezet waren. Het IVN staat voor Instituut Voor Natuureducatie en duurzaamheid. De medewerkers waren heel aardig tegen je en je kon ook je vragen aan de medewerkers stellen. Het was echt een dikke 10!!!!

Groetjes, Anouk Vogels, Lieke Rovers en Noa van Rooijen

Plantaardig koken met Marrit

Q U I N O A, supergezond

Zo'n 15 jaar geleden werd quinoa populair in Nederland. Het kreeg het stempel van superfood, waardoor het in eerste instantie voor yuppen en rijken interessant leek. Inmiddels heeft het dit imago van zich af geschud en is quinoa makkelijk verkrijgbaar en toegankelijk voor iedereen. En dat is maar goed ook, want quinoa is niet voor niks een superfood:

- het bevat veel eiwitten (14 gram per 100 gram) en ook nog eens alle aminozuren, waardoor het een zogenaamde 'complete eiwitbron' is
- het is heel vezelrijk, dus goed voor de spijsvertering
- het bevat veel vitamines en mineralen, zoals magnesium, ijzer, kalium en verscheidene varianten van vitamine B
- het bevat verschillende antioxidanten, die je lichaam beschermen tegen ontstekingen
- en niet onbelangrijk: het is ontzettend lekker.

Amarantenfamilie

Quinoa is een zaad van een plant uit de amarantenfamilie en groeit in pluimen. Oorspronkelijk komt het uit Zuid-Amerika, waar het al duizenden jaren wordt gegeten. Tegenwoordig zijn we in staat om ook quinoa te telen in Europa, zelfs in Nederland, door het ontwikkelen van nieuwe rassen die gedijen op onze grond en bij ons klimaat. Doordat quinoa een zaad is, is het van nature glutenvrij.

Veelzijdig

Quinoa is erg veelzijdig. Je kunt het gebruiken als vervanger voor rijst, in salades, in brood. Je kunt het gebruiken in stoofgerechten en andere eenpansgerechten. En je kunt er heerlijke burgers mee maken. Deze burgers hebben een Italiaans tintje, maar je kunt zelf experimenten en er een andere draai aan geven.

Tip: was quinoa altijd in een fijne zeef voor het koken. Om het zaad zit namelijk een laagje saponine, wat het een zepige, bittere smaak kan geven.

Quinoaburger

Ingrediënten:

- 100 gram gekookte en afgekoelde quinoa
- 230 gram bonen uit pot (witte, bruine, kidney, welke jij wil), gewassen
- 2 eetlepels paneermeel of panko
- 80 gram vegan rosse pesto, bijvoorbeeld van Albert Heijn of KoRo
- Peper (chili of zwarte peper), naar smaak

Prak de bonen, er mogen nog best grove stukken in zitten. Meng met de quinoa, pesto, paneermeel en peper. Laat tien minuten rusten, zodat het paneermeel het vocht op kan nemen. Vorm er mooie burgers van. Bak deze 20 minuten op 190 graden in airfryer of oven, tot de buitenkant krokant is.

Lekker op een broodje of met sla.

Wilgentenen vouwen

Op de druilerige middag van 14 december ga ik, bepak met snoeischaar, een mesje en wat kerstversiering, naar de Bimd. We gaan zelf kerstkransen vlechten. Nou ben ik niet zo creatief aangelegd. Knutselen en handwerken gaan bij mij niet van een leien dakje en het resultaat is daar dan meestal ook naar. Maar dat mag de pret niet drukken. Onder het motto van Pippi Langkous "Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan" (al heeft Pippi dat nooit gezegd), gaan we aan de slag. Gelukkig zijn Bert en Geri in de buurt om de nodige hulp te verlenen. De grote krans krijgen we, we hoeven alleen de kleine te doen. Vanuit een mal kunnen we de wilgentenen gaan vouwen tot er een brede krans ontstaat. Een moeilijk maar leuk klusje, met af en toe wat frustratie wanneer je een fout hebt gemaakt en een deel weer los kan maken. De krans wordt netjes afgewerkt met een andere manier van vlechten. Als iedereen klaar is, is de ruimte gevuld van trots. Tijd voor koffie en wat lekkers!

Workshop kerstkransen vlechten

Sober en bont

De kleine krans maken we vervolgens vast in de grote. Nu nog oasis vastmaken en we kunnen de krans gaan versieren. Er is gezorgd voor allerlei soorten takken, blaadjes, mos, dennenappels en andere vruchten en nog veel meer groen. Ook is er de mogelijkheid een mooi lampje te kopen om op te hangen in de krans. Waar de een de krans wat soberder houdt, kan het de ander niet vol en bont genoeg zijn. En zo eindigen we deze gezellige middag met een heel gevarieerd scala aan kerstkransen.

Bert, Geri en Monique, dank voor deze leuke workshop!

Marrit

Wat eet een uil?

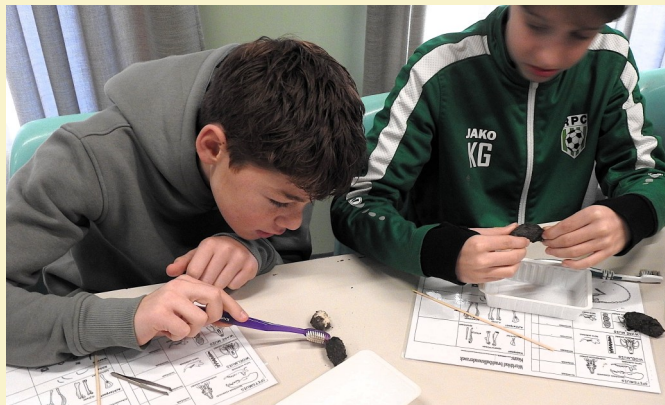
'Kennisfabriek' bibliotheek Lage Beemden bij IVN Laarbeek

Op 23 december 2024 organiseerde bibliotheek De Lage Beemden in het kader van de 'KennisFabriek' het project 'Uilenballen uitpluizen' bij IVN Laarbeek. Zo'n 15 kinderen in de leeftijd van 7 tot 12 jaar leerden wat braakballen zijn en wat het nut ervan is. Toen ieder kind een braakbal had, kon het uitpluizen beginnen. Met behulp van een zoekkaart konden ze de inhoud inventariseren. Er werden heel wat muizen- en vogelbotjes gevonden. En enkele mooie schedeltjes. Een bijzonder leerzaam project!

Ton

Diverse activiteiten met IVN Laarbeek

Vlindertuin Burg. Seelenlaan, Beek en Donk

Aanleg start op 26 maart 2025

De Jeugd Gemeente Raad van Laarbeek heeft enige tijd geleden een uitstapje gemaakt naar Tiel, waar ze een mooie vlindertuin hebben bezocht. De kinderen waren daar erg enthousiast over en wilden ook een vlindertuin realiseren in Laarbeek. Ze hebben zelf ontwerpen getekend ter inspiratie. Jos van Rooij (groencoach) heeft dit project opgepakt, een locatie gevonden aan de Burg. Seelenlaan en daar met omwonenden gesproken. Ook die bleken er wel voor te porren en beloofden dat zij het onderhoud voor hun rekening zouden nemen.

Er is een presentatie voor de JGR in De Bimd geweest over vlinders en hun waardplanten. Inmiddels is er ook een overleg geweest tussen Jos van Rooij en Paul Verbakel, de hovenier die het ontwerp en de beplanting gaat uitvoeren. Monique Smit was daarbij aanwezig, namens IVN. Ze heeft een lijst gemaakt van inheemse planten, struiken en bomen, die geschikt zijn als waardplant voor de vlinders en als nectarvoorziening het jaar rond (bloeihoog).

Paul Verbakel heeft het ontwerp gemaakt en dat bespreken zij met drieën op vrijdag 7 maart. Dan wordt (waarschijnlijk) op woensdag 26 maart gestart met de aanleg. Wat nog volgt en vastgesteld moet worden is de officiële opening, waarbij vanuit IVN een rondleiding wordt gegeven voor de JGR en de omwonenden met uitleg over de beplanting en het onderhoud. De omwonenden krijgen ook een boekje / brochure met bijzonderheden.

Seniorenwandeling Aarlese beemden

Woensdag 26 maart 10.00 - 12.00 uur

Op woensdag 26 maart wordt in eendrachtige samenwerking tussen het IVN Laarbeek en IVN Helmond een natuur- en cultuurwandeling georganiseerd in het gebied rond de Aarlese Beemden.

Onder leiding van een gids van IVN Laarbeek wordt om 10.00 uur gestart vanuit het verenigingsgebouw van het IVN, de Bimd, Beekseweg 3 te Aarle-Rixtel. Om ca. 12.00 uur zijn we op die plek ook weer terug.

De Seniorenwandeling is gratis, ook niet IVN-leden zijn van harte welkom.

Met de weersomstandigheden wordt rekening gehouden; bij twijfel of de wandeling doorgaat, bel 06-20091534

Publiekswandeling 'De Hort op'

Zondag 30 maart (onder voorbehoud) Info volgt nog

Deze publiekswandelingen onder het thema 'De Hort op' zijn al in het voorgaande ledenblad (47-4) aangekondigd. Waarschijnlijk is op zondag 30 maart al de eerste wandeling. Waar, juiste datum en tijdstip worden via een centrale mail of via de MLK zo spoedig mogelijk bevestigd.

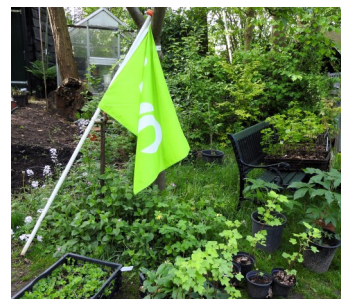
Plantenbeurs, zaterdag 10 mei 2025

Tijd: 10.00 - 13.00 uur

Op 10 mei 2025 organiseren IVN Laarbeek en Volkstuinvereniging de Koppel samen een Plantenbeurs: ruilen, kopen en verkopen in Natuurtuin De Bimd.

Plantenliefhebbers en moestuinfanatiekelingen hebben elk jaar wel overvloedige zaailingen, zaadzakjes die bijna over datum gaan, gedeelde vaste planten en misschien zelfs een grote hoeveelheid stekken van struiken of bomen. Deze willen we op een kleinschalige manier met elkaar delen en ruilen. Er zullen geen kraampjes zijn, ieder kan zijn meegebrachte planten zelf op een plekje zetten.

Ook zonder planten bent u van harte welkom. Misschien heb je juist iets niet gezaaid, is er iets mislukt of wil je iets nieuws proberen? Of start je met een nieuwe tuin? Kom dan zeker kijken!

Door middel van ruilen, koop en verkoop tegen kleine bedragen. Deze prijzen zijn door de aanbieder zelf te bepalen en dienen als vergoeding voor eventuele potgrond, potjes en verzet werk. Neem ook geïnteresseerde familieleden en vrienden mee.

Het aanbod van ecologisch opgekweekte planten zal hoog zijn aangezien bij beide verenigingen de natuur hoog in het vaandel staat.

Er is gezorgd voor extra parkeerplaatsen en er zijn daar enkele kruiwagens beschikbaar.

Helaas is er geen mogelijkheid tot pinnen. Denk daarom ook aan wat kleingeld, als wisselgeld.

Hopelijk zien we velen van jullie op deze plantenbeurs!

Kookworkshop, zaterdag 24 mei 2025

Tijd: 14.00 - 16.30 uur

Bij het woord barbecue denken veel mensen aan allerlei vleesgerechten, en de groentes spelen een bijrol in de vorm van een stukje paprika tussen de sjaslië, een uienring op een burger of een salade die in de zon staat te verpieteren. Maar een barbecue kan ook heel goed plantaardig!

Hoe?

Dat gaan wij, Carla en Marrit,

je vertellen tijdens een nieuwe kookworkshop. Uiteraard gaan we ook samen proeven wat we hebben gemaakt en er is altijd voldoende om ook nog wat mee naar huis te nemen.

Wanneer: zaterdag 24 mei 2025 van 14.00 tot 16.30 uur

Kosten: €15,- pp.

We sturen vooraf een betaalverzoek, omdat we verse ingrediënten moeten inkopen.

Aanmelden kan via koken@ivnlaarbeek.nl

Er is plek voor 6 deelnemers, dus meld je snel aan!

Beleef de natuur

Cursus 'Buurten met bomen'

Datum en tijd volgen nog

Workshops en wandelingen voor de bewoners van een bepaalde buurt, met als doel voorlichting te geven over de bomen in hun buurt, ze enthousiast te maken om de bomen te monitoren en ze te stimuleren om bomen te planten in de eigen tuinen.

Er wordt gestart met de omgeving van De Regt, omdat hier al een bomenvervangingsplan wordt uitgevoerd.

Kikkerconcert, zondag 1 juni 2025

Tijd: 12.00—18.00 uur

Een mooie en gezellige traditie is het Kikkerconcert in de natuurtuin van IVN Laarbeek. Ook dit jaar is de eerste zondagmiddag van juni weer gereserveerd voor dit evenement. De kikkers in de vijver kwaken in deze tijd dat het een lieve lust is.

In en rond verenigingsgebouw De Bimd word je verrast met allerlei activiteiten. Op het terras en het grote grasveld staan tafels en stoelen klaar om te genieten van muziek, een hapje en een drankje. Voor kinderen is het Kikkerconcert een waar feest. Prutten in de vijver en nestkastjes timmeren zijn elk jaar een succes. Laat je schminken of luister naar een verhaal bij de vertelboom.

De prachtige natuurtuin van IVN Laarbeek biedt allerlei uitdagingen om te ontdekken zoals het blote-voetenpad en de muizenruiters. Kom een glas thee drinken, getrokken van verschillende kruiden, in onze theeschenkerij.

Dit is natuurlijk ook voor volwassenen leuk en leerzaam. Op het terrein staan diverse kraampjes: met informatie over IVN en met creatieve en natuurlijke producten. Fotowerkgroep Kieknou heeft in het verenigingsgebouw een eigen expositie ingericht.

Naast muziek van de vele kikkers in de vijver zijn er optredens van de zanggroep Zanzé (Mix van up tempo en ballads, meerstemmige zang begeleid door gitaar en toetsen) en de muziekgroep Cairn 'O Mhor (Ierse Volksmuziek).

Iedereen is van harte welkom op dit geweldige evenement! De toegang is gratis en er is voldoende parkeergelegenheid. Zet zondag 1 juni dus in je agenda!

Lezingen in De Bimd

Donderdag 20 maart 2025

"Wilde bijen"

door Pieter van Breugel

Meer informatie over deze lezing: in de vorige uitgave van De Bimd

Donderdag 17 april 2025

"Invasieve soorten"

door Frans Kapteijns

Vrijwillig boswachter Frans Kapteijns komt bij IVN Laarbeek vertellen over invasieve soorten. Hoe schadelijk en bedreigend zijn deze soorten, die hun oorsprong ergens anders hebben? Ze hebben zich hier gevestigd en kennen geen natuurlijke vijanden. Daardoor kunnen ze enorm uitgroeien en bedreigen ze hier de inheemse soorten. Dit is natuurlijk funest voor de hier toch al teruglopende biodiversiteit.

Natuurlijk veroorzaken deze invasieve plant- en diersoorten niet alleen in ons land veel overlast, maar ook op tal van plaatsen in de wereld met daar elk een eigen probleem. Ziektes, schade aan gebouwen, dijken of watergangen, maar ook economische schade zijn dan het resultaat. Helaas is menselijk handelen de oorzaak van deze ellende. De exoten zijn hier gekomen doordat mensen ze hebben meegenomen vanuit verre landen. Soms bewust, ook vaak onbewust. Maar met grote gevolgen.

Invasieve exoten zoals de reuzenberenklauw maar ook de Amerikaanse waternavel, de Amerikaanse rivierkreeft en de zonnebaars, boswachter Frans

Kapteijns ziet ze het liefst zo snel mogelijk vertrekken. "Deze soorten verjagen de inheemse planten en dieren. Ze hebben hier geen natuurlijke vijanden, ze worden niet opgegeten. Beken groeien dicht, andere planten hebben geen kans om te groeien want ze krijgen geen licht, de biodiversiteit gaat achteruit. Dit moeten we niet willen", zegt Frans.

De natuur heeft het al zwaar door klimaatveranderingen. De afgelopen jaren zijn de bossen en de heide geplaagd door heel veel droogte. De grondwaterstand is erg gedaald, mineralen zijn uit de bovenlaag verdwenen. Veel bomen en planten zoals de zomereik en beuk gingen dood. De planten die het wel gered hebben, kregen het afgelopen jaar juist heel veel water over zich heen. Zoveel water dat de wortels het niet konden verwerken. Frans verwacht daarom dat als de temperatuur blijft stijgen sommige soorten in Nederland zullen uitsterven.

De grond in Brabant bestaat voor een groot deel uit zandgrond. Het wordt ook wel klapzand genoemd, dat betekent dat er geen klap in zit. "Het is arme grond, arm aan mineralen en dat maakt het voor de planten extra lastig hier," zegt Frans. "Bovendien hebben we in Brabant ook last van uitstoot van gassen door verkeer, landbouw en fabrieken."

Brabant is een provincie met veel inwoners, bedrijvigheid, verkeersbewegingen én de hoogste veedichtheid van Nederland. De stikstofuitstoot die dat met zich meebrengt, zet de Brabantse natuur onder druk. De provincie probeert daar wat aan te doen, maar voor Frans is het niet genoeg. Hij vindt dat gemeenten en de inwoners zelf meer kunnen doen.

Frans Kapteijns was van 2003 tot 2016 mediaboswachter bij Natuurmonumenten. Sinds zijn pensioen in 2016 is hij vrijwillig boswachter en begeleidt hij excursies voor Natuurmonumenten en wandelingen in Brabant. In 2009 werd hij als gezicht van Natuurmonumenten onderscheiden met een lintje.

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd. De wandeling van 27 april gaat vanuit de Bimd naar 't Gulden Land

Aanvang 9.30 uur

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee.

Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de natuurtuin en de wandelroutes.

Zondag 23 maart 2025 De Bimd

Zondag 27 april 2025 De Bimd en Gulden Land

Zondag 25 mei 2025 De Bimd

Publiekswandelingen

Zondag 23 maart 2025 Ruweeuwsels

Voorjaarswandeling met vroegbloeiers

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Brug Sluis 5, Achterbos, 5737 PR Lieshout

Gidsen: Frank van Bakel, Jo Kicken, Monique Smit

Zondag 30 maart 2025 De Hort op

Informatie over deze wandeling volgt nog.

Zondag 6 april 2025 Grotelse Heide

Vroege vogelwandeling

Tijdstip: 8.00 - 10.00 uur

Vertrek: Parkeerplaats naast Grotel's Genieten,

Grotel 5, 5761 RA Bakel

Gidsen: Antoon Verhoeven, Piet Gruyters,

René Rooijackers en Marrit de Jong

Maandag 21 april 2025 (2e paasdag) Torrenven

Vroege vogelwandeling

Tijdstip: 8.00 - 10.00 uur

Vertrek: Rooijseweg afslag Torrenven,

tegenover trimbaan, 5738 RL Mariahout

Gidsen: Antoon Verhoeven, Piet Gruyters,

René Rooijackers en Marrit de Jong

Zondag 11 mei 2025 (moederdag) Het Laar

Historisch landschap met onverharde paden

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Laarbrug, Het Laar 1, 5735 RC Aarle-Rixtel

Gidsen: Giel Jacobs, Monique Smit

Zondag 15 juni 2025 (vaderdag) Groene Long

Natuurzone tussen kernen van Beek en Donk

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Parkpaviljoen, Parklaan 3, 5741 EZ Beek en Donk

Gidsen: Antoon Verhoeven, Ria van Liempd,

Jan Koot, Jo Kicken (reserve)

Lezingen in De Bimd

Tijd: Donderdagen van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 20 maart 2025

"Wilde bijen"

Lezing door Pieter van Breugel

Donderdag 17 april 2025

"Invasieve soorten"

Lezing door Frans Kapteijns

Vrijdag 20 juni 2025 - zondag 29 juni

Week van de invasieve Exoten

Activiteiten voor iedereen

Vrijdag 14 en zaterdag 15 maart 2025 NL Doet

De grootste vrijwilligersactie van Nederland. NLdoet zet vrijwilligerswerk in de spotlights en nodigt iedereen uit om een dagje het verschil te maken en ertoe te doen!

Helpende handen zijn van harte welkom!

Tijdstip: 8.30 - 15.00 uur

Waar: Natuurtuin De Bimd, Beekseweg 3
5735 CB Aarle-Rixtel

Woensdag 26 maart 2025 Seniorenwandeling

Rondje Aarlese Beemden i.s.m. IVN Helmond

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Start: De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Zaterdag 5 april 2025 Opening 't Gulden Land

Tijdstip: vanaf 13.00 uur

Waar: Bakelseweg 1, 5735 SC Aarle-Rixtel

Zaterdag 10 mei 2025 Plantenbeurs

IVN Laarbeek en Volkstuinvereniging de Koppel organiseren samen een Plantenbeurs: ruilen, kopen en verkopen.

Tijdstip: 10.00 - 13.00 uur

Waar: Natuurtuin De Bimd IVN, Beekseweg 3,
5735 CB Aarle-Rixtel

Zaterdag 24 mei 2025 Kookworkshop

Een plantaardige barbecue bereiden

Aanmelden kan via koken@ivnlaarbeek.nl

Tijdstip: 14.00 - 16.30 uur

Waar: IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3,
5735 CB Aarle-Rixtel

Zondag 1 juni 2025 Kikkerconcert

Tijdstip: 12.00 - 18.00 uur

Waar: IVN Laarbeek De Bimd
Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

